

Bemærkninger til forslaget

Baggrunden for beslutningsforslaget er, at borgere er udsat for årelange sagsbehandlingstider uden at føle, at sagen belyses ordentligt, og at relevante sagsakter inddrages fra myndighedernes side. Borgernes retssikkerhed er dermed antastet, hvilket i sidste ende strider mod grundlovens § 63.

I dag er det sådan, at de almindelige domstole forestår bedømmelsen af, hvilke spørgsmål der prøves, hvor dybtgående prøvelsen er, hvilke forvaltningsforhold domstolene måtte reagere over for, og hvilke betingelser der skal være opfyldt for at få prøvet en social sag.

Ikke desto mindre udgør ankesager kun en ubetragtelig del af domstolenes samlede sagsmængde. De almindelige domstole kan derfor ikke hævdes at besidde en særlig forvaltningsretlig, endsige socialfaglig kompetence. SF foreslår derfor, at der oprettes forvaltningsdomstole for dér at etablere det fornødne erfaringsgrundlag og den fornødne forvaltningsretlige og socialfaglige ekspertise samt ikke mindst for at forbedre borgernes retsstilling.

Det er værd at bemærke, at Ombudsmandens rolle alene indskrænker sig til vurdering af juridiske fodfejl, og, at Ombudsmanden således ikke kan tage stilling til skønsmæssige vurderinger.

De almindelige domstoles praksis synes utilstrækkelig, når det drejer sig om sager med juridisk ulige stillede parter, som der oftest vil være tale om i sociale sager. Borgernes retsstilling kan derfor bedres, hvis forhandlingsprincippet ophæves i en forvaltningsdomstols regi. Hvor de almindelige domstole er velegnede til tvister mellem juridisk ligestillede parter, kommer den nuværende konstruktion til kort i sikringen af borgernes tvist med forvaltningen. I klagesager over sociale afgørelser vil borgerne som oftest være vanskeligt stillede af den åbenlyse grund, at de er i det sociale system af helbredsmæssige, økonomiske eller på anden måde sociale årsager, som indvirker begrænsende og nogle gange ødelæggende for deres liv.

Socialministerens ressort omfatter også Den Sociale Ankestyrelse. I lighed med, hvad der gælder for habilitetsspørgsmål, er det afgørende ikke, om ministe-

ren øver direkte eller indirekte indflydelse på linjen i Ankestyrelsen, men derimod risikoen for, at det kunne være tilfældet. Uafhængighed i forholdet til ministeren er derfor særlig vigtigt.

Den Sociale Ankestyrelse forekommer heller ikke at besidde den uafhængighed af budgetstyring, resultatkontrakter m.v., som sikrer borgernes retssikkerhed i forhold til prøvelse af sociale myndigheders afgørelser.

SF foreslår tillige, at hele processen omkring klage- og ankenævn samordnes, præciseres og systematiseres for at nedbringe de urimeligt lange sagsbehandlingstider for mennesker, der i forvejen er dårligt stillede og har vanskeligt ved at leve med den usikre ventetid.

Derfor foreslår SF, at afgørelser i sociale sager fremover henvises til en forvaltningsdomstol, evt. med Højesteret som sidste ankeinstans, for dér at kunne samle de sociale ankesager i ét uafhængigt regi. At lade en forvaltningsdomstol overtage prøvelserne på socialområdet tjener således flere formål:

- at sagsbehandlingstiderne nedbringes betragteligt,
- at forvaltningsdomstolen samler og oparbejder en særlig kompetence på socialområdet,
- at forvaltningsdomstolen gøres uafhængig af øvrige budgetmæssige overvejelser, der kan skabe tvivl om habiliteten i forholdet mellem kommuner, stat og borgere,
- at borgernes retsstilling følgerlig forbedres,
- at sikre den sociale lovgivnings formål om at fremme løsningen af klagerens sociale problemer og
- at fremme sagernes sociale aspekter.

Endelig ønsker SF at påpege, at tendensen mod rammelovgivning i uhensigtsmæssig grad åbner for fortolkning, hvilket dels betyder store regionale forskelle i den sociale service, dels stiller de lokale myndigheder og de eksisterende ankeinstanser på usikker grund og uden retningslinjer. Derfor foreslår SF i stedet, at man på det sociale område præciserer lovgivningen og mindsker fortolkningsmulighederne. Herved forbedres myndighedernes mulighed for at vurdere de sociale sager, vurderingerne bliver mindre